

Etika a právo

Vztah etiky a práva

- legislativa představuje jen minimum morálky
- právní normy vycházejí z jednoznačných postulátů
- ne vždy se právní norma shoduje s normou mravní
- zákon zaručuje minimální standardy
- zákon a etika se mohou navzájem posilovat

Legislativa představuje jen minimum morálky

- do zákona lze převést jen ustanovení, které odrážejí jednoznačný konsenzus
- tam, kde je možné podle situace uplatnit různá řešení, nelze očekávat oporu v zákoně

Právní normy vycházejí z jednoznačných postulátů

- nerespektují dilematické situace
- mravní postuláty respektují dilematické situace

Ne vždy se právní norma shoduje s normou mravní

- příklad - uzákonění interrupce i pro neohrožující případy
- etická norma rozhodně nemá „jasno“ v tom, co je jednoznačně správné a co nikoliv
- někdy vzniká chybný dojem, že jestliže je něco dáno zákonem, musí to být také etické
- v některých otázkách se etika a právo shodují, zákony zaručují určitá práva a svobody
- v mnoha případech může zákon protiředit hodnotám, na nichž silně lpí nemalá část populace, včetně zdravotníků

Zákon zaručuje minimální standardy

- vynucuje je prostřednictvím sankcí a trestů
- etiku nelze vynutit

Zákon a etika se mohou navzájem posilovat

- zákon chrání proti nespravedlnosti a zajišťuje práva
- etika vyžaduje, abychom jednali podle zásad, které často přesahují povinnosti dané zákonem

Listina základních práv a svobod

- norma nejvyšší právní závaznosti a je součástí ústavního pořádku ČR
- vstoupila v platnost dne 16.12.1992
- základním právem člověka je **mít svá práva, důstojnost a rovnost**
- právo na ochranu před **neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života** a na **ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním** nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě
- **právo na ochranu zdraví**

Úmluva o lidských právech a biomedicině

- ratifikována v roce 2001
- odborné pracovní skupiny nyní navazují na uvedený dokument a vytvářejí protokoly s podrobnějšími směrnici pro specifické oblasti medicíny (transplantace, výzkum na lidských jedincích, genetika, harmonizace pitevních předpisů, ochrana dat ve vztahu ke komerčnímu zdravotnímu pojištění, aj.)

Zákon o zdravotních službách

- zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich
- poskytování (dále jen zákon o zdravotních službách) je jedním z hlavních
- zákonů ve zdravotní péči
- novelizace: 167/2012Sb., 437/2012 Sb. a 66/2013 Sb.
- Z pohledu etiky je tento zákon velmi důležitý

Práva pacientů

- Vycházejí z respektování autonomie
- Sdělování informací o zdravotním stavu
- Pravda na nemocničním lůžku
- Právo na informovaný souhlas
- Dříve vyslovená přání
- Zachovávání mlčenlivosti